

Waterleliekevers de voornaamste plaag

Waterlelies zijn sterke planten die tegen een stootje kunnen en over het algemeen weinig last hebben van plagen. Er is echter één grote uitzondering, de vraatzucht van de larven van de waterleliekevertjes. Hun kronkelende vraatsporen ontsieren het bladoppervlak. Het lijkt wel alsof erop geschreven werd. Typisch voor de vraatsporen van deze gitzwarte larfjes is dat ze de onderste blad huid intact laten. De larven worden immers niet graag nat.

Kleine beestjes

Waterleliekever noemt wetenschappelijk

Galerucella nymphaeae L.

Het is een klein kevertje, 6 tot 8mm lang met een lang ovale lichaamsvorm en geelbruine beharing. De eitjes zijn kogelvormig en opaalwit met een zwak gerimpeld oppervlak.

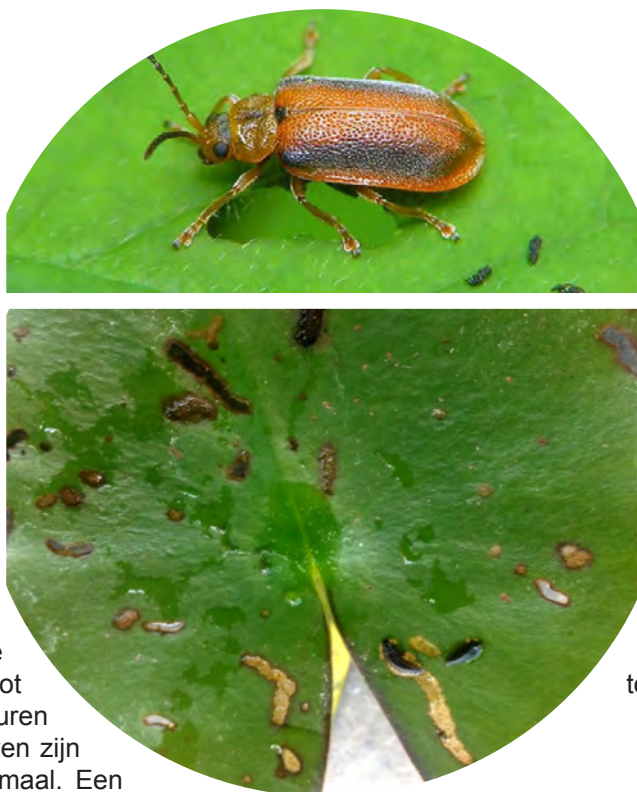
Ze worden afgezet op plantendelen boven water, in groepjes van 10 tot 15. Tijdens haar leven legt een vrouwtje 40 tot 60 eieren. Ze doet dit niet ineens maar met meerdaagse tussenpozen. De eitjes rijpen, afhankelijk van de

zoninginstraling gedurende 5 tot 10 dagen. Rijpe eieren verkleuren vuilgrijs. De cilindervormige larven zijn zwart. De larven vervellen driemaal. Een volwassen larve meet 8 tot 10 mm en heeft drie paar poten. De pop is eerder oranjegeel en vastgehecht aan het bladoppervlak. Na een week is de metamorfose voltooid en kruipt het kevertje eruit. In onze streken zijn er twee generaties per jaar.

Een typisch schadebeeld

Zowel de volwassen kevertjes (de imago's) als de larven knagen aan de bovenzijde van de bladeren. De kevertjes vreten ronde vlekken uit het blad. Ze eten niet veel en brengen al bij al weinig schade toe. De larven daarentegen graven lange of korte slingerende kanalen. Ze doen dit zonder de onderste blad huid door te knagen. Doordat de bladeren beschadigd zijn beginnen ze na enkele dagen vaak bruin te worden, zeker wanneer het water warm is.

De bladeren zien er niet uit en verrotten vervolgens. Wanneer de larven jonge bloemknoppen aanknagen worden deze soms dermate beschadigd dat de opengegane bloem volledig vervormd is. De 'koningin onder de waterplanten' verliest zo haar status.

Kevertjes in opmars

Waterleliekevertjes worden meer en meer gesignaleerd en zijn een echte plaag geworden.

Hun toenemende verbreiding wordt gedeeltelijk toegewezen aan de opwarming van de aarde en voorts aan het meer voorkomen van kunstmatige aanplantingen en zwakkere cultuurvormen van de waterlelie.

Ook de 'négligence' van veel vijverliefhebbers speelt een belangrijke rol. Men kent het probleem niet goed, men durft - terecht - geen pesticiden inzetten en men laat het te ver komen. De toestand wordt zo elk jaar erger.

Wat te doen

Het gebruik van insecticiden rond en in de vijver is uiteraard uit den boze. Toch krijgt men al eens de raad om een of ander chemisch product met naam X van fabrikant Y toe te passen. Waterplantenkwekers gebruiken al eens zo'n pesticide... maar zij kweken alleen maar planten... en verzorgen geen vissen of andere dieren. Na informatie bij verschillende vooraanstaande producenten van insecticiden zijn wij tot de conclusie gekomen dat geen enkel insecticide veilig is voor onze vijver. Het inzetten van een insecticide zal onherroepelijk schade toebrengen aan het aquatische milieu, de vissen, de amfibieën en andere waterbewoners.

Mechanische verwijdering is de beste remedie. Het is niet zo makkelijk larven en kevers van de bladeren te spuiten met een tuinslang. Met bladluizen lukt dit beter. Deze worden dan door de hongerige vissen verorberd. De waterleliekevers daarentegen klauteren zo snel mogelijk weer op een lelieblad, tenminste wanneer snelle vissen hen niet voor zijn. Met de hand verwijderen of platdrukken van de larven en kevers is de beste methode voor kleine, toegankelijke vijvers. Niet iedereen zal echter de moed

hebben om dit op regelmatige tijdstippen te doen. Er loopt een feloranje 'sap' uit de platgedrukte insectjes. Het is een tijdrovend werkje en toegankelijkheid is een ander probleem.

In grote vijvers raakt men niet zomaar bij de waterlelies, laat staan dat men ze blad voor blad zou kunnen verzorgen. De bladeren gedurende één dag onder water houden is een goede en makkelijkere methode. De diertjes kunnen immers niet onder water ademen en worden weggeplukt door de vissen. Men kan de waterleliebladeren tijdelijk onder water houden door er bijvoorbeeld een kippengaas over te leggen. Kwikstaartjes komen helpen door de eieren en poppen van de bladeren te pikken. Spijtig genoeg zijn er niet zoveel kwikstaartjes meer in onze streken. Gelukkig zijn ook kikkers geïnteresseerd in hapklare keverbrokjes.

Wie veel kikkers in de vijver heeft zal dan ook minder last hebben van deze plaaginsecten. Er bestaat ook een manier van biologische bestrijding. Dit gebeurt met een preparaat met de bacterie *Bacillus thuringensis* var. *tenbrionis* (handelsnaam is Novodor FC). Het preparaat wordt over de bladeren verneveld. Spijtig genoeg is het preparaat nauwelijks of niet verkrijgbaar in onze streken. De Antraxpsychose heeft immers gezorgd voor veel argwaan ten overstaan van dergelijke bacteriële producten

Waterleliekevers (*Galerucella nymphaeae* L.)

met een ingewikkelde en strenge wetgeving als gevolg. De volwassen kevertjes overleven de winter in holle stengels en afgevallen loof langs de oever. Wanneer men last heeft van een invasie van waterleliekevertjes verdient het aanbeveling in de herfst de stengels van de oeverplanten af te knippen en ook de bladeren te verzamelen. Wanneer men deze plantenresten vervolgens verbrandt zal men zo een aantal kevertjes doden en de opmars ervan stuiten.